

STANDARDELE UNEI NOI CALITĂȚI A EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PRIN PRIZMA ABORDĂRILOR CONTEMPORANE

Galina BODAREU, lector

Summary

Education is very important for the society. The aim of education is the formation of an educational ideal. Contemporary personality should possess the knowledge, values, competencies-and attitudes. Educational policies in this issue is a matter of value. He is considered in the fundamental pedagogical science studies. Cunoașterea of this problem can contribute decisively to the education of society. This requires the development and training of qualified pedagogical frameworks. Elaboration of new curriculum proposes a model for the formation of powers.

Educația în orice societate a fost o prioritate absolută. Studiile realizate în domeniul Filozofiei Educației evidențiază conceptul de ideal educațional ca o problemă importantă, permanentă pe parcursul timpului istoric, care exprimă scopul general al existenței umane. Idealul educațional și scopul, fiind categorii fundamentale ale pedagogiei, desemnează finalitatea acțiunii educative. El presupune o concepție clară privind dimensiunile ce trebuie să le includă personalitatea în dezvoltarea sa, ca finalitate a acestei acțiuni: cunoștințe, valori și atitudini. Deci, societatea contemporană dictează o educație, care să formeze, ca finalitate, competențe. Îmbinarea informațiilor cu abilitățile practice și elementele axiologice presupune formarea unei personalități care ar corespunde condițiilor actuale de viață și ar argumenta idealul educațional contemporan. Ioan Nicola definește idealul educațional ca „finalitate educațională de maximă generalitate”, ce definește „un model” sau tipul de personalitate solicitat de condițiile sociale ale unei etape istorice, pe care educația trebuie să-l formeze în procesul desfășurării ei. Autorul concretizează cele trei dimensiuni ale idealului educațional: *dimensiunea socială* – vizează tendința generală de dezvoltare a societății cu trăsăturile ei definitorii. Prin aceasta, idealul educațional este o manifestare a idealului social; *dimensiunea psihologică* – se referă la tipul de personalitate pe care societatea îl reclamă, respectiv la configurația fundamentală de trăsături necesare pentru toți sau majoritatea membrilor unei societăți și *dimensiunea pedagogică* – se referă la posibilitățile de care dispune activitatea educațională pentru a transpune în practică acest ideal [4].

Politicile educaționale, promovate la etapa actuală în sistemul educațional internațional, reflectă tendințele spre implementarea unui sistem educațional eficient, ce trebuie să se bazeze pe o metodologie avansată în elaborarea și implementarea fundamentelor educaționale. Metodologia didacticii contemporane este determinată de cerințele realității prezente și insistă asupra formării unei personalități, care să posede cunoștințe profunde, aptitudini de aplicare a lor în contexte diferite ale vieții cotidiene și valori umane formate, atitudini față de fenomenele ce caracterizează societatea. Această problemă actualmente este un subiect de valoare și este analizat în studiile fundamentale ale științei pedagogice. Cunoașterea profundă a acestei probleme poate contribui în mod decisiv la educația societății, în general, și vizează, în primul rând, procesul pregătirii cadrelor pedagogice calificate. Învățământul pedagogic superior trebuie să devină inițiatorul tuturor schimbărilor.

Așa cum educația este un demers intenționat, proiectat și dirijat, realitatea prezentă impune elaborarea curriculumului nou la fiecare disciplină de studiu, care să propună un model de realizare a competențelor generale, specifice, iner-, multi-, pluridisciplinare și transversale. Conținuturile curriculare se axează pe noi principii în elaborarea programelor de studii, determinate de strategiile didactice respective. Asimilarea informațiilor în cadrul activității didactice din punct de vedere metodologic este un proces care se realizează planificat [1]. Doar această cale exprimă o transformare treptată a necunoașterii în competență. Curriculumul este document prin care este organizat parcursul de învățare. Se cunoaște că termenul de curriculum a început să fie folosit pe scară mai largă după 1990. Fiind de origine latină, el însemna inițial „cursă” sau „întrecere”,

de multe ori desfășurată pe un traseu circular. Ca termen pedagogic, acesta s-a consolidat în spațiul anglo-saxon.

Teoria curriculumului a apărut la sfârșitul sec. XIX – începutul sec. XX, prin contribuțiile teoretice ale lui John Dewey, fiind dezvoltată prin cercetările contemporane [6]. Termenul de curriculum s-a impus treptat. Țările francofone, deși încă folosesc pe scară largă programele școlare, au trecut și la utilizarea unor termeni precum „cadru curricular” sau „curriculum școlar”. Un curriculum se impune a fi un ansamblu coerent și echilibrat de experiențe de învățare prin care cel care învață își însușește cunoștințe, își dezvoltă capacități și deprinderi, internalizează valori și își formează atitudini și comportamente. Astfel, un curriculum ar trebui să fie constituit nu doar din „conținuturi” teoretice ale disciplinelor, ci și din experiențe de învățare, care modelează personalitatea și ne ajută să ne formăm intelectual, moral, emoțional și social. În lucrarea „Copilul și curriculum-ul”, *John Dewey* avansa ideea *curriculumului* centrat pe cel ce învață. Conceptul de „curriculum”, rămâne în prezent unul din cele mai controversate în teoria educațională și unul din cele mai ambigue în practica educațională [5]. În domeniul educației, conceptul a fost folosit pentru prima dată încă în 1582, la Universitatea din Leida (Olanda) și în 1633, la Universitatea din Glasgow (Scoția), ca răspuns al autorităților statale la autonomia mare a universităților [2]. Semnificațiile inițiale exprimau conținut, programă de studiu, curs obligator de studiu, învățare. În sec. XX acest termen re apare în SUA, semnificând conținutul învățământului într-o situație instructiv-educativă, delimitată în spațiu și timp [2].

Aceeași sursă, la care am făcut referință mai sus, constată că în 1918 Franklin Bobbitt a resemnificat conceptual termenul de curriculum și include în conținutul lui întreaga experiență de învățare a elevilor atât în cadrul activităților formale, cât și cea din activitățile neformale (extrașcolare), planificate și proiectate în școală, în vederea realizării unei educații globale, integrative. Prin aceasta, curriculumul este conceput ca un ansamblu de experiențe concrete, directe și indirecte, reieșite din derularea efectivă a exersării abilităților prezente și ulterioare ale individului; un ansamblu de experiențe de învățare explicite eminentemente directe, concepute și preconizate finalist de către școală, pentru a dezvolta abilitățile existente și a le completa cu altele noi. Pedagogul american Ralph Tyler, prin publicarea lucrării „Basic Principles of Curriculum and Instruction”, pentru prima dată a elaborat o formulare modernă a teoriei curriculumului [Ibidem], potrivit căreia elaborarea curriculumului implică patru acțiuni: formularea obiectivelor învățării; selectarea experienței de învățare și a conținuturilor cu valențe formative, în concordanță cu obiectivele educaționale formulate; stabilirea metodologiilor de organizare a experienței de învățare, în funcție de conținuturile selectate; evaluarea rezultatelor activității de învățare.

În a doua jumătate a secolului XX, în Marea Britanie, afinitatea pentru curriculum a fost imediată și totală. De asemenea, curriculumul a pătruns și în Germania, Olanda, Țările Scandinave, în timp ce țările cu mare tradiție și forță în teoria și practica educațională, ca Franța, Elveția, Belgia, Italia, Spania au rămas indiferente sau chiar refractare față de fenomenul „curriculum”. În URSS acest concept, la fel, nu a fost acceptat. În România și Republica Moldova, inițial, acesta era evitat sau înlocuit prin conceptual de „programă” și doar după 1997 el a fost recunoscut în România, iar după 2010 și în Republica Moldova [3].

Astfel, constatăm că în evoluția conceptului de „curriculum” pot fi evidențiate două etape: I – cea de până la jumătatea secolului XIX, caracterizată printr-un conținut restrâns, tradițional, caracterizat superpozabil cu conținutul învățământului, obiectivat în documente școlare și universitare reglatorii și II – conceptul modern despre curriculum, care se consideră concept integrator, abordat în viziune globală și sistemică asupra acțiunilor educative [Ibidem]. El reprezintă ansamblul tuturor experiențelor de învățare, directe sau indirecte, ale studenților implicați în situații educaționale, păstrează sensul de traiectorie intelectuală și afectivă.

Generalizând cele descrise mai sus, menționăm că teoria curriculumului sistematizează cercetările în domeniu prin identificarea de concepte, tendințe și modele, în special pe baza abordărilor comparative. „Un curriculum ar trebui să fie un ansamblu coerent și echilibrat de experiențe de învățare prin care cel care învață să-și însușească cunoștințe, să-și dezvolte capacități și deprinderi, să internalizeze valori și să-și formeze atitudini și comportamente” și ar trebui să fie constituit nu doar din informații teoretice ale disciplinelor, ci și din experiențe de învățare care modelează personalitatea și ne ajută la formarea intelectuală, morală, emoțională și socială” [2]. Caracterul explorator al activităților didactice oferă posibilitatea realizării cercetării prin înregistrarea datelor calitative și cantitative, prin analiza critică a informațiilor obținute din surse. Analizarea și interpretarea datelor și rezultatelor condiționează competența de a evalua veridicitatea datelor utilizate și ale informațiilor din diferitele surse utilizate în cercetare. Aceasta duce, în final, la competența de a face concluzii și a le justifica. Gândirea critică și capacitatea de a problematiza sunt competențele, care formează personalitatea, iar comunicarea este o condiție esențială pentru realizarea formelor de activitate didactică, care trebuie să corespundă principiilor didactice fundamentale [5].

Bibliografie

1. Cristea, Sorin, *Dicționar de termeni pedagogici*, Editura didactică și pedagogică, Copyright, București, 1998, <https://ru.scribd.com/doc/21410959/Sorin-Cristea-Dictionar-de-Termeni-Pedagogici>, pp. 59-61.
2. Georgescu, Dakmara, *De ce „o curricula” nu e „un curriculum”*. Iulie. Nr. 633, 2012. <http://www.observatorcultural.ro/author/DakmaraGEORGESCU/>.
http://opac.biblioteca.ase.ro/opac/bibliographic_view/153563;jsessionid=3B829BEEA6674B0112F65CD987C6AEE1.
http://www.edu.gov.md/sites/default/files/istorie_x-xii_romana.pdf. 13 pag.
3. *Istorie. Curriculum pentru învățământul gimnazial (clasele V-IX)*. Chișinău, 2010. http://istoria.md/uploaded/Download-alfabetic/C/Istorie_Curriculum.pdf; *Curriculum Național la istorie. Clasele X-XII*, Chișinău, 2010.
4. Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie scolara*, Editura Didactica si Pedagogică, Bucuresti, 1996, pp. 157-158
5. Romanian Academic Society (SAR) 61 Eminescu, Bucharest 2 tel/fax (4021) 211 1477 office@sar.org.ro www.sar.org.ro
6. *Teoria și metodologia curriculumului*.
http://www.referat.ro/referate/Teoria_si_metodologia_curriculumului_a1556.html.